

Ekonomik Düşüş

Erdoğan'a Destek Tüm Zamanların En Düşük Seviyesine İndi

NATO zirvesiyle ilgili haberinde Erdoğan'ın ABD Başkanı Joe Biden ile fotoğrafını manşetten kullanan Financial Times şimdi de Erdoğan'ın memleketi ve oy deposu olan Rize üzerinden saldırıya geçti.

Yazar: Ayla Jean Yackley, Financial Times, 04 Temmuz 2021

Çeviren: Ercan Caner, Sun Savunma Net, 04 Temmuz 2021

Hediye Baş, Türkiye'nin kuzeydoğusunda yer alan ormanlarla kaplı İkizdere vadisini kesen barajlar, otoyolları ve tünelleri su akışını engellemek ve ürün hasadını geciktirmekle suçlamaktadır. Şimdi planlı bir kariyer üzerinde çalışması onun için bir dönüm noktası niteliğinde ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a olan desteği de giderek azaltmaktadır.

Erdoğan'ın baba ocağı Rize'de yaşayan Baş ve diğer köylüler, 40 kilometre uzaklıkta Karadeniz kıyısında yapılacak yeni bir liman için bölgeden 20 milyon ton taş çıkarılması projesini durdurmaya çalışmaktadır.

Daha önce bir yol açılması için dağdan dinamit kullanılarak büyük parçalar koparılması, Baş ve ailesinin balık tuttıkları nehrin akışını değiştirmiştir. Yerel bir

koruma grubu, taş ocağı için 10 metre uzunluktaki ağaçların kesilmesinin çevredeki sebze bahçelerini zehirli hale getirirken, bitişik bir koruma alanındaki biyolojik çeşitliliği de riske sokacağı konusunda uyarıda bulunmuştur.

İstanbul Ekonomi Araştırma Genel Müdürü Can Selçuki; hanehalkı harcamaları sıkıntılıyken ve insanlar geçim kaynakları ve mutfak harcamaları konusunda endişeliyken hükümetin devasa projelerin haklılığını halka izah etmesinin zor olduğunu ifade etmektedir.

Hediye Baş ise neredeyse bütün oylarını aldığı için Erdoğan'ın muhtemelen her projesinin destekleneceğini sandığını, fakat artık ona oy vermeyeceğini dile getirmektedir. Baş ayrıca; köydeki hiç kimsenin yürütülen projelerde bir iş bulamayacağını ve gelirlerini kazandıkları vadinin kendilerinden çalındığını söylemektedir.

Bölge sakinlerinden Hediye Baş, Rizelilerin, bölgedeki önceki inşaat projelerine karşı çıkmamaktan büyük pişmanlık duyduklarını söylemektedir. © Ayla Jean Yackley/FT

Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oy depolarından bir tanesi olan Rize'de nadir görülen bu protesto gösterisi, yapılan kamuoyu anketlerine göre ülke genelinde partisine verilen desteği etkileyen ekonomik yönetimiyle ilgili çok daha geniş bir hoşnutsuzluğun da ifadesidir. Son dört yılın çoğunda enflasyon iki haneli rakamlara çakılmış ve işsizlik de %14 oranında olmuştur.

Maliyeti 200 milyon dolar olan liman projesi, Türkiye'nin önümüzdeki 10 yılda planladığı 325 milyar dolarlık altyapı projelerinden bir tanesidir. Erdoğan bütün ekonomik ümitlerini; İstanbul kentinin yarısını bir aday dönüştürecek olan 15 milyar dolarlık bir kanal projesi dâhil devasa inşaat projelerine bağlamış durumdadır. “En büyük hayalim” dediği Kanal İstanbul’un temel atma merasiminde konuşan Erdoğan temelini attığı projelerin büyük ve güçlü bir Türkiye’nin inşası için olduğunu dile getirmiştir.

Rize’de Erdoğan kahraman statüsünü hâlâ koruyor. Yollardaki tabelalarda T.C. CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN’IN MEMLEKETİ RİZE’YE HOŞ GELDİNİZ” yazmakta ve kentte ayrıca Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi de bulunmaktadır. Sağ altta Erdoğan tarafından yeniden yaptırılan Kible Dağı Camisi görülmektedir. 2018 yılındaki cumhurbaşkanlığı seçiminde oyların %79’unu alan Erdoğan’ın dev fotoğrafları kentte binaları süslemektedir.

Hediye Baş’ın böyle cafcaflı projelere olan ilgisi az, onun asıl derdi; alışveriş maliyeti ve korona virüs salgını esnasında zorunlu izne ayrılmak zorunda kaldığı otomobil parçaları üreten fabrikadaki işini koruyabilmek. Sendika temsilcisi olarak bir protesto gösterisine katıldığı için işinden kovulduğunu söyleyen Baş, hayatın oldukça pahalı olduğunu ve bakkala gidildiğinde az parayla alınabilecek hiçbir şey olmadığını altını çizmektedir.

İnşaat projelerine yönelik bu amansız çabalar, bir avuç şirketin kâr etmek ve ülkenin geri kalanına finansal ve çevresel büyük maliyetler yüklemekle suçlayan eleştiriler ve muhalefeti harekete geçirmiş durumdadır. Eleştiriler; Rize’de, yeni planlanan limana sadece 70 kilometre mesafede olan iki limanın zaten kapasitelerinin altında çalıştığını ve yeni bir limana ihtiyaç olmadığını belirtmektedir.

Hanehalkı harcamaları sıkıntılıyken ve insanlar geçim kaynakları ve mutfak harcamaları konusunda endişeliyken, hükümetin devasa projelerin haklılığını halka izah etmesi çok zor. Can Selçuki - İstanbul Ekonomi Araştırma Genel Müdürü

Rizeli köylüler, yeni inşa edilecek bir Karadeniz limanı için 20 milyon taş çıkarılması planlanan taş ocağını protesto etmek amacıyla nöbetlerini 7/24 kesintisiz sürdürmektedir. © Ayla Jean Yackley / FT

Yapılan bir seri kamuoyu anketlerinin sonucu AKP’ye olan desteğin tarihin en düşük seviyelerine indiğini göstermektedir. Türkiye Raporu tarafından Haziran 2021’de yapılan bir anket sonucuna göre AKP’ye olan destek %26 seviyesine düşmüştür. Türkiye’de bir sonraki seçimler 2023 yılında yapılacaktır, ancak ankete katılanların yaklaşık %60’ı ülkede erken seçim yapılmasını talep etmektedir. Aynı anket şirketi tarafından Mayıs 2021’de yapılan bir kamuoyu anket sonucuna göre de uzun bir süredir Türkiye’nin en popüler siyasetçisi olan Erdoğan’ın, ismi cumhurbaşkanlığı için

geçen üç muhalefet adayının arkasında kaldığı görülmüştür. Selçuki, krizin arkasındaki temel fikir birliğinin ekonomiden duyulan yaygın memnuniyetsizlik olduğunu söylemiştir.

FINANCIAL TIMES
TUESDAY 15 JUNE 2021 WORLD BUSINESS NEWSPAPER USA \$7.50 Canada C\$1.00

Inflation surge
The Fed has pinned itself in a risky corner — MOHAMED EL-ERIAN, PAGE 9

Bibi dethroned
Can Israel's 'comeback kid' bounce back once more? — BIG READ, PAGE 13

Working capital
Hospitality pays for low-value view of labour — SARAH O'CONNOR, PAGE 15

China's military goals threaten international order, Nato warns
◆ Strained Sino relations laid bare ◆ 'Systemic challenges' posed ◆ Biden mobilises allies

Michael Peel — BRUSSELS

Nato leaders have warned that China poses "systemic challenges" to the established international order, in a sign of growing western unease over Beijing's military ambitions.

Members of the transatlantic alliance convening in Brussels yesterday cited disinformation, Chinese military cooperation with Russia and the rapid expansion of China's nuclear arsenal as part of the threat, a Nato communiqué said.

The strength of the statement shows how far relations between the west and Beijing have deteriorated in the 18 months since Nato countries last met. Then, they had issued a cautious statement about the "opportunities and challenges" presented by China.

The tougher language at US president Joe Biden's first Nato summit comes as members of the 72-year-old cold-war-era military pact voted to widen cooperation in new spheres of conflict: interstellar space and outer space.

Jens Stoltenberg, Nato secretary-general, insisted that Beijing was "not an adversary" but said that the alliance needed to "engage with China to defend our security interests."

"There is a strong convergence of views among allies," he said, adding that Nato was primarily concerned about Beijing's activities in the group's Euro-Atlantic sphere of operations.

"China's growing influence and international policies present challenges to alliance stability."

maritime domains, in keeping with its role as a major power."

The communiqué pointed to China's "move for policies," its accumulation of nuclear warheads and sophisticated delivery systems, and its participation in Russian military exercises in Atlantic region waters.

Another trend troubling Nato allies is the involvement of Chinese companies in critical infrastructure in Europe, such as ports. It also said that it would aim for "constructive dialogue" with Beijing "where possible", including on climate change, in spite of more strained ties held by some of the alliance's members.

The Nato communiqué reflects an attempt by Biden to use the first European trip to mobilise allies.

The communiqué followed the week-end's G7 meeting, when the club of rich democracies criticised China over human rights, trade and a lack of transparency over the origins of the coronavirus pandemic. Beijing hit back at the G7 criticism, accusing the group of "distorting intentions" and "artificially creating confrontation and tension."

Nato also pressed ahead with efforts to modernise a grouping set up as bulwark to the Soviet Union. It is pulling back from an era of "broad deterrence"

Briefing

- ◆ **Adani-led stocks dip on accounts alert**
Shares in groups linked to Indian tycoon Gautam Adani fell after a report that the country's largest securities depository had frozen accounts held by foreign funds holding stakes worth billions. — PAGE 3
- ◆ **Moderna booster raises \$3.4bn fund**
Flagship vaccine capital group behind Moderna, has raised a \$3.4bn fund, one of the pharmaceutical sector's biggest, set to fund the next generation of biotech companies. — PAGE 4
- ◆ **Goldman boosts trading in cobalt**
Goldman Sachs has stepped up trading in cobalt, the battery metal, tapping a hot stream of the commodities market as carmakers make the transition to electric vehicles. — PAGE 6
- ◆ **EDF flags fears over China nuclear leak**
The French state-backed utility said it was seeking to hold an extraordinary board meeting of its China joint venture nuclear power shop after the report of a possible radiation leak. — PAGE 7
- ◆ **Toshiba chair refuses to stand down**
The chair of Toshiba's board has rebuffed calls from shareholders to quit and stressed that his role was to tackle the turmoil at the Japanese conglomerate and decline deeper into a government crisis. — PAGE 8
- ◆ **Novavax Covid trial shows 90% efficacy**
Novavax's Covid-19 jab was 90 per cent effective in its 30 and Mexico trials and proved that it could tackle the new variant of concern, clearing the path for a new shot to control the pandemic. — PAGE 9
- ◆ **Greek five-year yield turns negative**
Greece's five-year bond yield has fallen below zero for the first time after the European Central Bank's decision to maintain the pace of its asset purchase plan spurred a rally in riskier sovereign debt. — PAGE 9

Datawatch

UK culture wars
A survey of 100 top-level executives from 10 other parts of the defence pact, found that the

UK culture wars
A survey of 100 top-level executives from 10 other parts of the defence pact, found that the

14 Haziran 2021 tarihinde Belçika'nın Brüksel kentinde icra edilen NATO Zirvesiyle ilgili haberinde, binlerce fotoğraf arasından yukarıdaki fotoğrafı manşette kullanan Financial Times, Erdoğan'ın danışmanlarından İsmail Cesur'un tepkisine neden olmuştur. Cesur paylaştığı Twitter mesajında: "Tek başına Financial Times'in onca NATO fotoğrafı içinden bütün gün üzerinden algı yapılmaya çalışılan bu fotoğrafı kullanması bile, Recep Tayyip Erdoğan'ın mücadelesinin ne boyutta ve hangi arenalarda olduğunu gösteriyor. Sonuna kadar arkadayız dünya lideri" ifadelerine yer vermiştir.

Recep Tayyip Erdoğan son 20 yıldır Türk siyasetine hâkim durumdadır ve milyonları yoksulluktan kurtaran GSYH'nin üç katına çıkarılmasını sağlamıştır. Ancak son yıllardaki dramatik güç sertleşmesi; 2016 yılındaki darbe girişimi, Batılı ticari ortaklarıyla arasını bozan saldırgan dış politika ve yabancı yatırımcıları caydıran ve ülkenin maliyesi üzerinde büyük bir yük yaratan alışılmışın dışında ekonomik politikalar da dâhil olmak üzere siyasi istikrarsızlık ile çakışmıştır.

Erdoğan Rize’de kahraman statüsünü korumaktadır. Recep Tayyip Erdoğan’ın memleketi olan Rize kentine girişteki bir tabelada; “T.C. CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN’IN MEMLEKETİ RİZE’YE HOŞ GELDİNİZ” ifadeleri yazmakta ve kentte onun adına bir üniversite bulunmaktadır. Cumhurbaşkanı ve AKP genel başkanının dev fotoğrafları 150.000 nüfusu olan kentteki binaları süslemektedir. Erdoğan, 2018 yılındaki cumhurbaşkanlığı seçiminde Rizeli seçmenlerin %79’unun oylarını almayı başarmıştır.

Rize’de Sokak Kedisi isimli Youtube kanalına verdiği sokak röportajında “Bir daha bunlara oy değil günahımı vermem, domuza oy veririm bunlara vermem” diyen Rize Güneysulu Mehmet Ali Sancaktutan cumhurbaşkanına hakareten gözaltına alınmış ve ifadesi alındıktan sonra tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştır. Kaynak: serbestiyet.com

Fakat baba ocağı Rize de dahi muhalif sesler yükselmeye başlamıştır. AKP’den iki yıl önce ayrılan Mehmet Ali Sancaktutan isimli Türk, komşularının onu Erdoğan’ın çocukluğunun bir kısmını yaşadığı Güneysu’dan ayrılması konusunda uyardıklarını anlatmaktadır. Sancaktutan, Haziran 2021’de verdiği bir sokak röportajında, Erdoğan’ın ekonomiyi yönetim şekliyle ilgili şikâyetlerini dile getirmesinin ardından polis tarafından tutuklanmış ve ifadesi alındıktan sonra tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştır.

“Ben, Rize’nin oğlu olan cumhurbaşkanımızın bizi kurtaracağını düşünmüştüm, ancak o bizim problemlerimizle ilgilenmeyi bıraktı. İnsanlar masalarına koyacakları yiyecek konusunda ümitsiz durumdadılar ve endişe duymaktalar, ama sadece inşaat projelerini dinliyoruz” ifadelerini kullanmıştır.

Ana muhalefet partisi CHP Rize İl Başkanı Saltuk deniz de cumhurbaşkanı ve AKP genel Başkanı Erdoğan'ın Rize'de güç kaybettiğini belirterek devletin tüm imkânlarının kullanılmasına rağmen AKP'nin son yerel seçimlerde dört belediye başkanlığını kaybettiğini ve partisinin oy oranını üç katına çıkardığını ifade etmiştir. Saltuk ayrıca Rizeli insanların kendilerinden birinin etrafında toplandığını, ancak halkın ekonomik problemleri kötüleştikçe bu bağın giderek zayıfladığını da sözlerine eklemiştir.

İkizdere'de yaklaşık 50 kişi taşocağı projesinin durdurulması için dava açmış ve Türk bayrakları ile donatılan terk edilmiş bir fabrikada gece-gündüz tutulan nöbet te üçüncü ayna girmiştir. Ulaştırma Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun, Rize'nin İkizdere ilçesinde yaşananların bir algı operasyonu olduğunu dile getirmesi ve yeni limanın bölgedeki binlerce insana yeni iş sahası açılmasına vesile olacağı ve yapılanların dış cenahların kıskırtması olduğu yönündeki açıklaması sonrasında birçok insan da protestolara son vermiştir.

Hediye Baş, bu arada birkaç yıl önce dikilen çay ağaçlarının yeterince büyümediğini ve yakınlarına inşa edilen barajların bölgedeki iklim değişikliğini kötüleştirmesinden korktuğunu ifade etmektedir. Baş ayrıca; bölgedeki orman güllerinden beslenen arılardan elde edilen; çok değerli ve fazla kullanıldığında halüsinasyonlara neden olan "Deli Bal" üretimi azalırken, Kara Deniz kentlerindeki hızlı gelişmenin, bölgede ölümcül toprak kaymaları ve sellerin artmasına neden olmasından da yakınmaktadır.

Barajlar ve otoyolları inşa ettiklerinde hiç sesimizi çıkarmadık, ancak şimdi çok pişmanız. Doğa her zaman intikamını alır. Hediye Baş.

Çevirenin Notları: Yazı aslına sadık kalınarak çevrilmiştir ve yazar Ayla Jean Yackley'in görüş ve iddialarını içermektedir. Yazının çevrilerek paylaşılması Sun Savunma Net sitesi ve çevirenin yazıda ifade edilen görüşler ve ileri sürülen iddiaları paylaştığı anlamına gelmemektedir. Orijinal metne aşağıdaki link üzerinden erişebilirsiniz.

<https://ondequando.com/2021/07/04/economic-slide-sends-erdogan-support-to-all-time-low/>

